

Ці пункти є важливими складовими навчання, як основної форми діяльності студента. Безперечно праця педагога у творчому розвитку свого підопічного має неабияку вагу. Адже навчити студента самостійно думати та шукати вирішення завдань набагато складніше, ніж просто змусити це зробити без його бажання. А захоплення можна викликати шляхом аналізу виконання творів диригентами світового рівня, проведення творчих дискусій, питань як до педагога, так і студента, його думки, знаходження нових шляхів вирішення питань інтерпретації хороших творів. Існує безліч варіантів зацікавлення особистості у пошуку нових ідей, необхідним є лише бажання студента до вдосконалення своїх навичок і безперервна мотивуюча допомога педагога в цьому напрямку [5].

Отже безумовна творча самостійність студента під контролем педагога, як основна рушійна сила процесу, має бути головною умовою у досягненні майбутнім диригентом найвищого рівня осмислення своїх творчих здібностей.

Список використаних джерел

1. Ашаренкова Н. Г. Творче мислення: його особливості і засоби розвитку (на прикладі підвищення кваліфікації спеціалістів). URL: <https://newacropolis.org.ua/theses/0b8cc858-8d29-45ba-bb43-633f071abf62>
2. Бондаренко А. В. Інтелектуально-творчий розвиток студентів у класі хорошого диригування: [навч.-мет. посіб.]. Кривий Ріг: КДПУ, 2019. С. 160.
3. Нарожна Н. І. Шляхи формування творчої особистості в класі хорошого диригування. *Молодий вчений*. 2017. № 11. Київ. С. 380.
4. Федорченко В. К. Розвиток творчого мислення на індивідуальних заняттях з хорошого диригування. URL: <https://studentam.net.ua/content/view/7385/97/>
5. Ходоровська І. М. Розвиток творчого мислення майбутніх учителів музики на заняттях сольфеджіо. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (16–17.10.2014). Київ. С. 559. URL: [I_Hodorovska_16_10_14_konf_IM.pdf](#)

Оксана Мащак

ПРОДУКТИВНІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

В оновленому Базовому компоненті дошкільної освіти, серед основних компетентностей, які формують у дітей дошкільного віку визначено серед інших логіко-математичну, яку нерозривно пов'язують із сенсорно-пізнавальною і визначають як здатність дитини використовувати

власну сенсорну систему в процесі логіко-математичної й дослідницької діяльності [1].

Висвітленням різних аспектів формування логіко-математичної компетентності займаються сучасні вітчизняні науковці та практики: Н. Баглаєва, О. Безсонова, О. Брежнева, М. Машовець визначили нові вектори формування логіко-математичної компетентності: емоційно-ціннісне ставлення дошкільників, рівень сформованості знань та навичок, розробили тактику реалізації педагогічних впливів, спрямованих на формування логіко-математичної компетентності; Л. Зайцева описала методику організації індивідуальної роботи для формування елементарної математичної компетентності; Л. Іщенко окреслила педагогічні технології супроводження процесу формування логіко-математичної компетентності дошкільників; Т. Пагута досліджувала розвиток визначеної компетентності старших дошкільників засобами ігрових методик; І. Підліпняк визначила особливості освітнього процесу в контексті здійснення логіко-математичного розвитку дошкільників.

На думку О. Ємчик, логіко-математична компетентність – інтегративна якість особистості дитини-дошкільника, заснована на сукупності математичних знань, практичних умінь і навичок, що перетворюються на пізнавальний досвід і свідчать про готовність і здатність дитини здійснювати математичну діяльність [4, с. 3].

Досліджуючи поняття «логіко-математична компетентність», Н. Баглаєва, А. Богуш, Є. Вахрамов, М. Гончарова-Горянська виділяють в її структурі комплекс основних математичних умінь, логічних міркувань. Крім цього, автори акцентують увагу на необхідності формування інтересу до логіко-математичної діяльності. А. Богуш визначає наступні складники у структурі логіко-математичної компетентності: мотиваційний компонент (ставлення дитини до математичної діяльності, розуміння значення математики в житті людини; вияв пізнавального інтересу), змістовий (оволодіння математичними знаннями, передбаченими для формування у дітей певного віку), дійовий (оволодіння процесуальними, конструктивними, контрольними-оцінювальними діями).

Свідченням сформованості даної компетентності у дошкільників є: емоційно-ціннісне ставлення, сформованість знань, навички.

Показники сформованості компетентності у дітей молодшого дошкільного віку за освітнім напрямом «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» знаходимо у Програмі розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»:

- Діти лічать предмети в межах п'яти, вживаючи числівники.
- Порівнюють контрастні за кількістю предметів множини (один-багато).
- Визначають період доби на основі спостереження за природними

ознаками, як пріоритетний орієнтир – власні дії дитини, дії дитини разом з дорослими.

- Розрізняють і називають геометричні фігури: площинні – круг, квадрат, трикутник), об'ємні (куб, куля).
- Порівнюють та добирають контрастні за величиною предмети.
- Класифікують предмети за однією ознакою.
- Володіють прийомами порівняння множин за кількістю способом накладання та прикладання елементів однієї множини до елементів іншої.

Проаналізувавши завдання освітнього напрямку «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» освітніх програм: «Українське дошкілля», «Я у світі», «Дитина» щодо логіко-математичного розвитку дітей молодшого дошкільного віку, можна зробити висновок, що деякі завдання є спільними для них усіх. Проте, існують певні незначні відмінності. Відтак, у молодших дошкільників формують уявлення про число, множину: вчать називати числа по порядку, відносити останнє число до усієї групи предметів; давати відповідь на питання: «Скільки?»; розрізняти поняття «багато», «один», рівність і нерівність груп предметів за кількістю, використовуючи прийоми накладання і прикладання; перелічувати і відлічувати предмети із множини; ознайомлюють з формою предметів: вчать розрізняти і називати геометричні фігури: круг, квадрат, куля, куб та обстежувати їх дотиково-руховим і зоровим способами, впізнавати і називати геометричні фігури та форми в навколишніх предметах; ознайомлюють з величиною предметів, формують вміння порівнювати предмети за різними параметрами величини: висотою, довжиною; вчать вживати слова для позначення абсолютної та відносної величини; упорядковувати предмети за певною ознакою величини; вчать орієнтуватися у просторі: розрізняти і називати ліву і праву руку, розкласти правою і лівою рукою предмети зліва направо; визначати просторове розміщення предметів відносно свого тіла: вгорі, внизу, попереду, позаду, ліворуч, праворуч; напрямки руху від себе вниз, вгору, вперед, назад, ліворуч, праворуч; вчать називати відрізки доби: ранок, день, вечір, ніч; часові відношення: вчора, сьогодні, завтра [2; 3].

Формування логіко-математичної компетентності дітей дошкільного віку відбувається, перш за все, на організованих заняттях з математики та під час дидактичних ігор. Проте, вважаємо, що для формування логіко-математичної компетентності дітей молодшого дошкільного віку виняткове значення мають продуктивні види діяльності (малювання, ліплення, аплікування, конструктивно-будівельні ігри тощо), оскільки під час виконання практичних завдань малюки мають змогу обстежувати, торкатися, вивчати геометричні фігури, лічити деталі, відтворювати характерні особливості предметів, що їх оточують, тобто виконувати практичні дії, що лежать в

основі наочно-дійового мислення дітей цієї вікової категорії.

Продуктивні види діяльності – це види діяльності дошкільників, спрямовані на створення певного продукту та вимагають оволодіння особливими способами дій і здійснюють специфічний вплив на психічний розвиток дітей. О. Пісоцький, Л. Пісоціка визначили такі види продуктивної діяльності дітей дошкільного віку: ігрова, зображувальна, театралізована, трудова та пошуково-дослідницька. Найбільш активно формування логіко-математичної компетентності молодших дошкільників відбувається під час здійснення зображувальної діяльності, що включає малювання, аплікацію, ліплення та конструювання.

Як стверджує Р. Павелків [6, ст. 263], у продуктивній діяльності, моделюючи предмети оточуючого світу, «дитина наближається до створення реального продукту, в якому її уявлення про предмет, явища, ситуації набуває матеріального втілення у малюнку, конструкції, об'ємному зображенні».

Під час малювання діти: закріплюють уявлення про геометричні фігури (круг, квадрат), вчать орієнтуватися на площині (малюють палички зліва направо), використовують різноманітні поверхні для малювання (вертикальні, горизонтальні), продовжують упорядковувати дві-три множини предметів за ознакою кількості: багато яблук, мало іграшок, одна лялька; вправляються в об'єднанні предметів для визначення кількості в новоутвореній множині в межах трьох: один м'яч, два м'ячі, три м'ячі – всього три м'ячі; Під час ліплення молодші дошкільники: досліджують натуральні пластичні матеріали, розвивають сенсорні відчуття, знайомляться з новими прийомами ліплення: скочування, сплющування, примазування, заціпування, з'єднання різних частин виробу; вправляються у порівнянні однакових та різних за розміром предметів за величиною, довжиною, висотою; вдосконалюють вміння визначати розташування предметів відносно себе (вгорі – там, де голова; внизу – там, де ноги); порівнюють контрастні за кількістю множини (один – багато, багато – мало); удосконалюють назви об'ємних фігур (куб, куля); вміють визначати особливості геометричних фігур способом прокочування їх по підкладній дощечці після ліплення (кулю можна прокотити, а куб – ні). Також під час аплікації – конструктивного образотворення діти: досліджують властивості паперу (рвуть, жмакають, розкочують, скочують в кульки тощо), виготовляють кульки з м'якого паперу шляхом розривання на дрібні частини й скочування, сортують їх за розміром та кольором; виготовляють нескладні вироби (будиночки, транспорт, листівки), способом складання аркуша паперу навпіл; ознайомлюються з формою та величиною предметів: довжиною, висотою; вправляються у розрізненні кулі, кубика, цеглинки, круга, квадрата, використовуючи їх у аплікуванні; [3, с. 84–109].

Отже, малюючи, ліплячи, аплікуючи, діти молодшого дошкільного

віку закріплюють назви геометричних фігур, орієнтуються на площині, вчаться досліджувати, аналізувати, обстежувати, виготовляти нескладні конструктивні вироби за відповідними розмірами, вправляються у визначення просторових напрямків, у порівнянні, групуванні та упорядкуванні предметів за кольором, величиною, довжиною, висотою, формою, кількістю; у використанні прийомів накладання та прикладання елементів однієї множини до іншої, не пропускаючи жодного зліва направо. І саме це є доведенням того, що продуктивні види діяльності є важливим засобом формування логіко-математичної компетентності дітей молодшого дошкільного віку.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Білан О. І. Українське дошкілля: програма розвитку дитини дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець. 2022. 216 с.
3. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В. О. Огневюк. Київ : Ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.
4. Ємчик О. Г. Методика логіко-математичного розвитку: методичні вказівки до практичних занять. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 44 с.
5. Іщенко Л. В., Журавко Т. В. Психолого-педагогічні особливості формування логіко-математичних компетенцій старших дошкільників. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2019. Вип. 71. С. 114–118.
6. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2015. 400 с.

Віктор Мельник

ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Складовими сталого розвитку національної економіки є активне провадження інновацій, що забезпечить економічне зростання країни і є одним із шляхів забезпечення конкурентоспроможності. Так в Україні вже є індустриальних парків – 40 (з яких 31 наявний у Реєстрі індустриальних (промислових) парків), наукових парків – 26, центрів інновацій та технологічного трансферу – 24, 24 інноваційних бізнес-інкубатори – 24, інноваційних центри – 22, центрів комерціалізації-38, один інвестиційно-технологічний кластер, технопарків майже 16 та більш як 30 кластерів.

Застаріла виробнича база, відсутня розвинена наукова база не дає